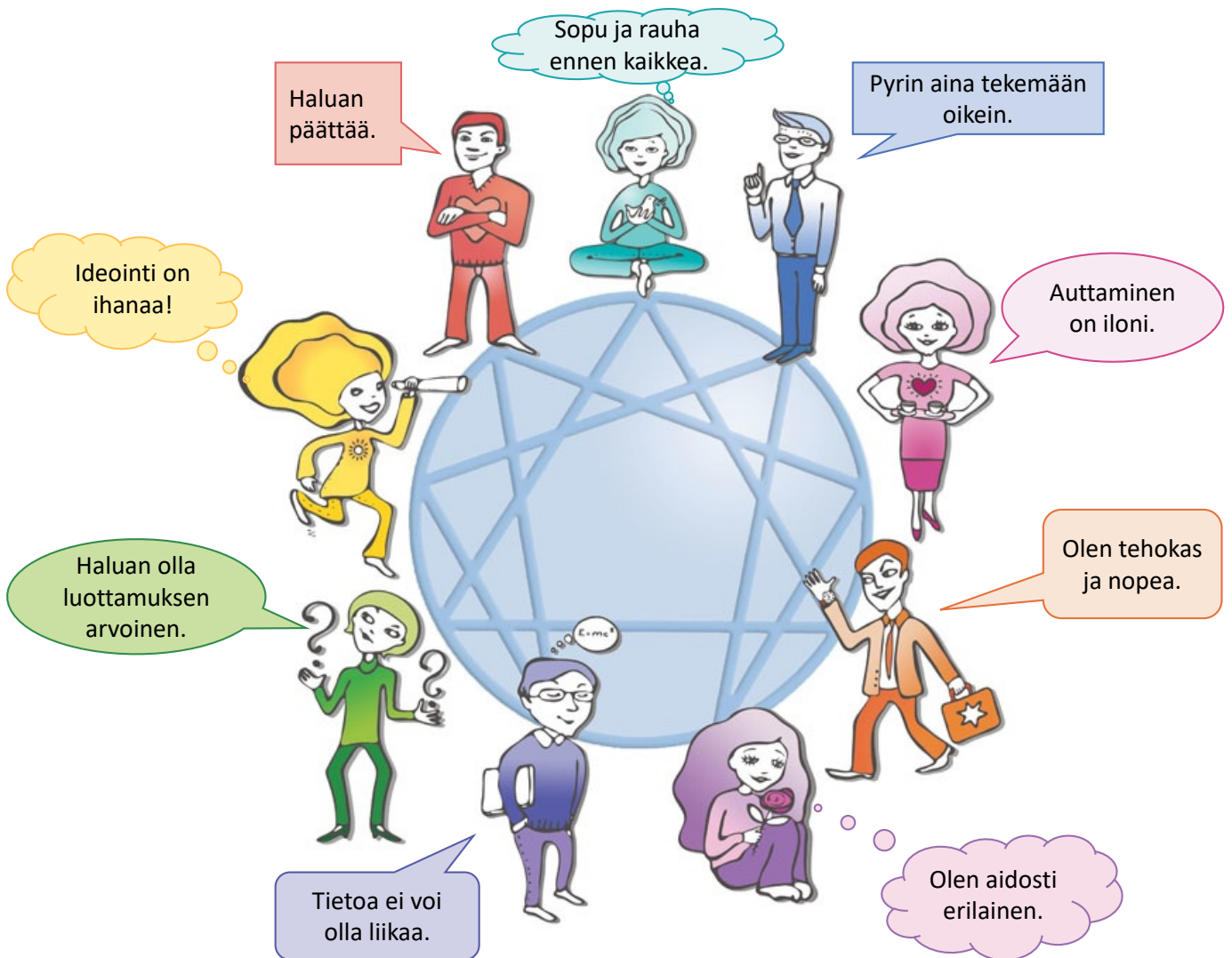

Marika Borg & Viivi Pentikäinen

Enneagrammin perusteet

Ymmärrä itseäsi ja muita paremmin

Oivalla olennainen
itsestäsi ja muista.
Enneagrammi
on hienon
vuorovaikutuksen
aarreakku.

Yhdessä olemme enemmän ja
voimme oppia jokaiselta enneagrammityypiltä
monia itseämme rikastuttavia ominaisuuksia.

Enneagrammi oppi ihmisistä

Tästä oppaasta saat perustiedot enneagrammista tiiviissä muodossa, sekä perustelut, miksi enneagrammiin kannattaa tutustua!

Me ihmiset olemme erilaisia. Sen me tiedämme omasta kokemuksestamme. Tietäminen ei kuitenkaan vielä riitä. Tarvitaan kykyä tunnistaa itsessään ja toisissa erilaisia luonteenpiirteitä ja vieläpä ymmärtää syvemmät syyt ja toiminnan motivaatio käytöksen takana. Kun tunnistat ja ymmärrät oman ja toisten persoonallisuustyypin tavat ja syyt toimia tietyllä tavalla, olet löytänyt toimivan vuorovaikutuksen salaisuuden. Silloin olet matkalla aidosti hyvien ja merkityksellisten ihmisten suhteiden äärelle.

Tutustu yhdeksään yhtä hyvään ja arvokkaaseen persoonallisuuteen. Jokainen meistä on omana itsenämme ainutlaatuinen, upea ja monipuolisen syvälinen yksilö. Lisäksi meillä jokaisella on oma yksilöllinen tyylimme olla ja toimia tässä maailmassa. Sen ymmärtäminen tuo suhteisiimme aitoa hyväksyntää ja kykyä tulla toimeen ihan kaikkien kanssa. Tervetuloa enneagrammin avartavaan maailmaan.

Enneagrammin viisaudella ymmärrät, oivallat, yllätyt, ilahdut ja opit elämäsi ehkä yhden arvokkaimmista tietotaidoista.

Marika & Viivi

Marika Borg ja Viivi Pentikäinen ovat kokeneita ja arvostettuja pitkän linjan enneagrammi-opettajia. He ovat kouluttaneet vuodesta 2008 saakka jo yli 500 EIF-Enneagrammiohjaajaa laajassa koulutusohjelmassaan sekä kouluttaneet ja valmentaneet enneagrammin avulla yrityksissä vuosikymmenten ajan. Marikan ja Viivin kehittämän Tunnista itsesi - persoonallisuustestin ovat tehneet jo kymmenet tuhannet ihmiset.

Molemmat ovat lisäkouluttautuneet ahkerasti ulkomailla alan huippuopettajien opeissa. Marika ja Viivi ovat käyneet huippuopettajien Don Richard Rison ja Russ Hudsonin ohjaajakoulutuksen ja Marika on Suomen ainoa Riso & Hudson Certified Enneagram Teacher - sertifioitu opettaja. Hän on myös ollut kansainvälisen IEA (International Enneagram Association) Board of Directors -johtokunnan jäsen vuosina 2006-2007 ja osallistunut Viivin kanssa kutsuttuna puhujana lukuisiin IEA:n konferensseihin. Marika Borg on The Enneagram Institute of Finland/Suomen Enneagrammikeskuksen johtaja ja perustaja. IEA on myöntänyt Marikalle erikoistason enneagrammiopettajan tittelin.

Enneagrammi oppi ihmisistä

Hienoa, että haluat tietää enneagrammista enemmän. Älä anna kreikankielisen nimen hämätä. Se tarkoittaa yksinkertaisesti yhdeksänkulmaista kuviota. Enneagrammi on mitä käyttökelpoisin ja käytännöllisin oppi meistä ihmisistä. Persoonallisuuksemme erilaisuuden ymmärtäminen avaa oven toimiville ihmissuhteille niin töissä kuin kotipiirissä.

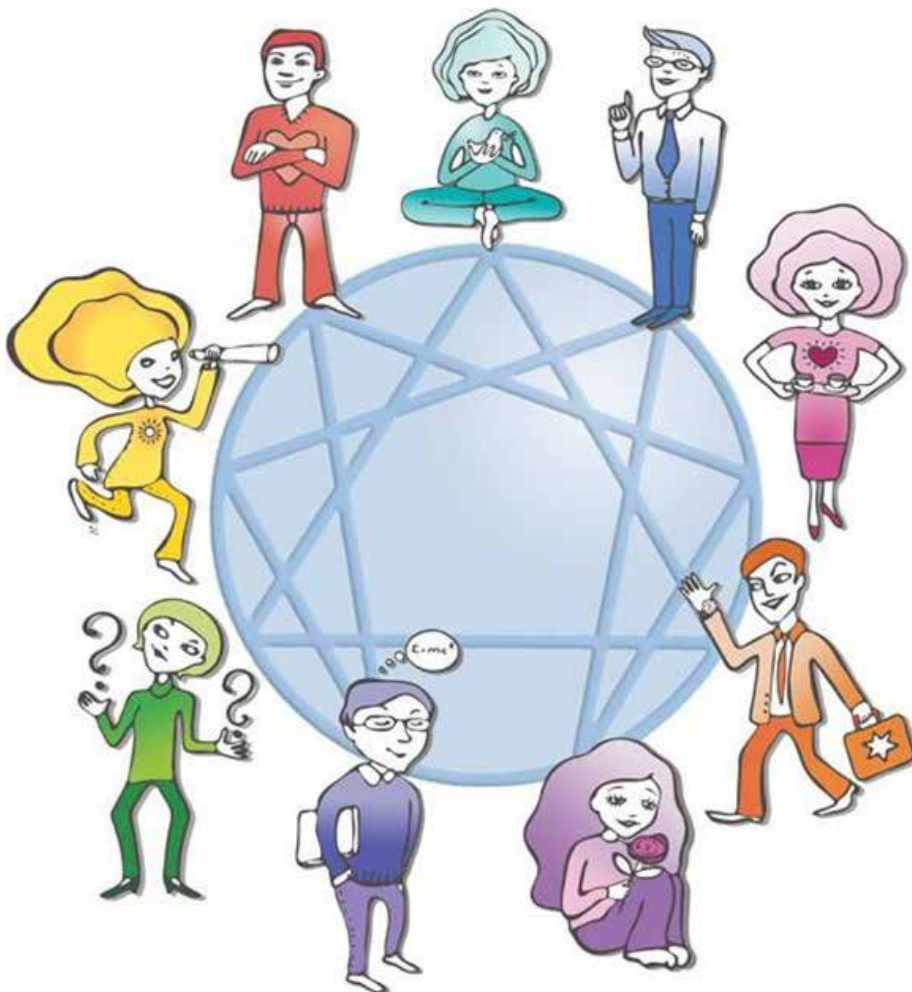
Vuorovaikutuksen onnistuminen alkaa siitä, että osaamme lähestyä muita ihmisiä kunnioittaen heidän tapansa ajatella, toimia ja tuntea. Se saattaa olla ratkaisevasti toisenlainen kuin omamme. Persoonallisuuserot ovat tosiasia ja enneagrammi on poikkeuksellisen loistava kartta näihin eroihin tutustumiseen.

Enneagrammi on huikkeen monipuolinen, rikas ja syvällinen ymmärryksen aarrearkku. Siitä voisi ja onkin

kirjoitettu tuhansia sivuja. Pääset kuitenkin hyvään alkuun lukemalla tämän tiiviin oppaan ja tekemällä ilmaisen enneagrammitestin www.namaste.fi.

Aihe on alkanut kiinnostaa suurta yleisöä aina vaan enemmän. Varsinkin viime vuosina enneagrammista on julkaistu satoja uusia kirjoja. Monet niistä ovat oikein hyviä oppaita eri kanteilta tarkasteltuna. Silti oma, monen vuosikymmenen kokemukseni enneagrammiopettajana on vakuuttanut minut siitä, että kirjat ovat vain hyvä perusta. Oikeat ihmiset ovat paras opettajamme. Siksi aihe avautuu ja sen oppii ehdottomasti parhaiten kursseilla ja alan koulutuksissa. Siellä tapaat muita ihmisiä, jotka osaavat kertoa omasta tyyppistään kaikkein parhaiten.

*"Älykäs tuntee toiset,
Viisas tuntee itsensä." Lao Tzu*

Tutustukaamme paremmin

Alla olevat kuvaukset eri enneagrammityypeistä ovat käytännön syistä hyvin lyhyet, kuin ruokahalua herättävät alkupalat ennen pääruokaa. Ne eivät anna oikeudenmukaisen monipuolista kuvaa eri persoonallisuuksista. Toivottavasti ne ovat kuitenkin lyhykäisyydessäänkin antoisa avaus enneagrammin kiehtovaan maailmaan ja riittävän houkutteleva kutsu tutustua aiheeseen syvemmin. On hienoa, jos haluat jatkaa opintojasi tämän kiehtovan aiheen piirissä.

Kaikissa enneagrammia käsittelevissä kirjoissa on tyypeille nimet ja ne tiivistävätkin useimmiten varsin osuvasti tyyppien olennaisia piirteitä. Itse käytän useimmiten vain numeroita puhuessani eri enneagrammityypeistä. Numeroihin ei sisälly niin paljon lautautuneita ja tarpeettomia arvostuksia. Numerot ovat kaikki tasavertaisia ja luonnollisestikaan ykkönen ei ole sen parempi kuin ysi.

Tyyppien löytäminen vie joskus aikaa

Lue kuvaukset rauhallisesti läpi. Sinulla ei ole mitään kiirettä löytää heti itseäsi mistään tyyppistä. Anna itsellesi aikaa pohtia miksi käyttäydyt niin kuin käyttäydyt. Sillä monet persoonallisuustyyppit tekevät ihan samoja asioita ja toimivat samalla tavoin eri tilanteissa. Mutta eri enneagrammityyppit tekevät samat asiat selkeästi

toisistaan poikkeavista syistä. Esimerkiksi kolmoset ja seiskat kävelevät monesti nopeasti ja tekevät monia asioita yhtä aikaa. Silti syyt näihin samankaltaisiin tapoihin ovat varsin erilaiset. Siksi on hyvä kysyä itseltään miksi toimii niin kuin toimii.

Jos pidät jonkun tyyppien hyvistä puolista erityisen paljon, mutta kauhisteleet samaisen tyyppien vähemmän mairittelevia ominaisuuksia, ole tarkkana. On ehkä alkanut polttaa. On yllättävän helppoa katsoa muiden tyyppien huonojakin puolia verraten neutraalisti. Omat ikävät ominaisuudet sen sijaan saattavat ärsyttävää tai hävettävää, vaikka se on onneksi täysin turhaa.

Seuraavassa kappaleessa ovat tiiviit ja pelkistetyt kuvaukset enneagrammin yhdeksän erilaisen persoonan tavasta kohdata toiset ja koko elämä yleensäkin. Todellisessa elämässä ihmiset ovat tietenkin paljon monimuotoisempia. Mutta tästä pääset alkuun.

Lue lisää enneagrammityypeistä ja käy tekemässä pikatesti www.namaste.fi

Ps. laitoin jokaisen tyyppien perään leikkimielisen esimerkin, joka saattaa auttaa oman tyyppien löytämisessä. Mutta se on tehty pilke silmäkulmassa!

TÄRKEÄÄ MUISTAA!

- Kaikki yhdeksän tyyppiä ovat aivan yhtä hyviä.
- Jokaisella tyyppillä on omat vahvuutensa ja kehityskohtansa.
- Meissä on kaikkien tyyppien piirteitä jossakin määrin vaikka yksi onkin vallitsevin
- On viisainta tyyppitellä vain itsensä ja antaa muiden tehdä samoin.
- Jokainen on parhaina päivinään upea tyyppi ja huonoina päivinä ikävää seuraa jopa itselleen.
- Synnymme tietyn tyyppisinä, mutta kasvuympäristömme ja perimämme vaikuttavat persoonallisuutemme muodostumiseen.
- Enneagrammi ei rajoita, leimaa eikä laita laatikkoon. Päinvastoin, se vapauttaa meidät olemaan paras oma itsemme.

Mikä tyyppi minä olen?

Kaikki lähtee siitä, että tunnet itsesi. Itsetuntemus tarjoaa vapauden kehittyä täydempiin mittoihin. Ja juuri itsetuntemuksen lisäykseen on tarjolla loistava työkalu - enneagrammi. Siinä me ihmiset jakaannumme yhdeksään yllättävän erilaiseen persoonallisuuteen. Mutta on heti alkuun sanottava, että vaikka meillä on selkeästi erottuva, ikään kuin vakiintunut tapamme toimia tässä maailmassa, niin meillä on myös kaikissa osa toisten tyyppien ominaisuuksia. Olemme kokonaisuus, jota pyöreä enneagrammisymboli kuvaa hyvin.

Itsetuntemus ei ole mikään itsestäänselvyys, vaikka asummekin oman nahkamme sisällä päivästä toiseen. Kun alat kiinnostua aiheesta ja miettiä mikä enneagrammityyppi mahdat olla, muista olla kärsivällinen ja myös itseäsi kohtaan todella rehellinen. Epäselvissä kohdissa uskalla kysyä perheeltäsi ja/tai ystäviltäsi. Älä pelkää omia vähemmän mairittelevia puoliasi. Niitä on kaikilla tyypeillä ihan yhtä paljon. Onneksi jokaisella enneagrammityyppillä on paljon huikean hienoja ominaisuuksia, jotka tekevät tästä maailmasta paremman paikan. Niistä pääset lukemaan lisää myöhemmin tästä oppaasta tai nettisivuiltani www.namaste.fi.

Kuten sanottua, oman tyyppin löytäminen ei ole aina aivan mutkatonta. Tärkein syy lienee se, että itsetuntemuksen puutteen lisäksi emme, ymmärrettävästi halua tulla lokeroiduksi. Se pelko on kuitenkin tämän systeemin myötä tarpeeton.

Enneagrammi on sen verran syväluotaava ja monimuotoinen, että riittävän kattava muotokuva piirtyy jokaisesta yksilöstä. Sitä paitsi meissä on vähän jokaista enneagrammityyppiä vaikka sitä ei heti huomaa. Eli mitä pitemmälle enneagrammiin tutustuu, sitä mielenkiintoisemmaksi ja kiehtavammaksi aihe muuttuu.

Tee suuntaa antava ja ajatuksia herättävä Tunnista itsesi -persoonallisuustesti

Pääset alkuun itsetuntemuksen jännittävällä tutkimusmatkalla. Ei ole kuitenkaan mitenkään vaarallista, että

et heti tiedä tyyppiäsi. Väkisin on turha tunkea itseään tai ketään muuta johonkin muottiin. Sitä paitsi me usein yliarvioimme itsetuntemuksemme. On yllättävän vaikea nähdä itseään objektiivisesti. Olemme sananmukaisesti liian lähellä itseämme. Jotkut ihmiset eivät edes halua löytää itseään tyyppikuvauksista. Ne tuntuvat liian ah-tailta ja yksipuolisilta.

Enneagrammi ei ole oikein esitettyä lainkaan yksiulotteinen. Jokaisesta tyyppistä löytyy ajan kanssa valtava määrä erilaisia ja hyvinkin yksilöllisiä piirteitä. Ennakkoluulot ja epäilyt kannattaa heittää hetkeksi menemään. Anna enneagrammin näyttää, mihin se pystyy!

Ihanaa ja ikävää

Kolikolla on aina kaksi puolta. Jokaisella meistä on reippaasti ominaisuuksia, joista voimme olla aidosti ylpeitä. Niistä on kiva lukea. Vähemmän mairittelevat puolemmme haluaisimme luonnollisesti pitää piilossa. Valitettavasti läheiset ihmiset ovat ne huomanneet jo aikoja sitten. Niihinkin kannattaa tutustua, sillä juuri huonot ominaisuutemme aiheuttavat meille paljon haasteita ja usein täysin tarpeettomia ongelmia niin työelämässä kuin rakkaitemme kanssa.

Enneagrammityyppimme sisältää myös avaimen elämäntehtävämme oivaltamiseen. Sen ymmärtäminen onkin varsin vapauttavaa ja ilahduttavaa. Löydämme sen, kuka oikeasti olemme. Persoonamme on vain ohut pinta todellisen minämme päällä.

On huojentavaa tajuta, että olemme paljon mielenkiintoisempia kuin vain yhdeksän paperinohutta tyyppiä, jotka kaikki teemme asiat juurikin samalla lailla kuten toinen samaa tyyppiä edustava.

Enneagrammissa on valtava määrä erilaisia näkökulmia ja tasoja. On ns. siivet, kasvusuunnat, stressikäyttäytyminen, psykologisen terveyden eri tasot, henkinen kasvu, mielen, tunteitten ja kehon käyttö sekä vaikkapa suhde aikaan, auktoriteetteihin, vauhtiin, vanhemmuuteen yms.

*Toisen ihmisen tyyppitys vaatii pitkän kokemuksen
ja valtavan määrän hienotunteisuutta.
Kukaan meistä ei halua leimoja otsaansa*

Enneagrammin taustaa

Enneagrammi on ikivanha ja samalla hämmästyttävän moderni ja toimiva erilaisten ihmisluonteiden kuvaus. Sana enneagrammi tulee kreikan kielestä (yhdeksän-kohtainen kuvio /malli). Enneagrammi-symbolissa onkin ympärässä yhdeksän kohtaa, jotka kuvaavat selkeästi erilaisia persoonallisuustyyppijä, eli yhdeksää erilaista tyyliä olla ja toimia erilaisissa tilanteissa ja ihmissuh-teissa.

Lisäksi monissa enneagrammikuvissa on piirretty viivoja eri tyyppien välille ja ne kuvaavat sisäisiä suhteita ja tietynlaista stressikäytöstä ja mahdollisuutta kehittyä ihmisenä. Tästä aiheesta voit lukea lisää www.marikaborg.fi.

Viimeisten vuosikymmenten aikana enneagrammin käyt-tö on levinnyt nopeasti liike-elämän, terveydenhoito-alan, psykologien ja opettajien keskuuteen. Sekä tieten-kin niiden tuhansien ja tuhansien ihmisten pariin, joita kiehtoo ymmärtää itseään ja toisia paremmin.

Henkisen kehityksen työvälineenä enneagrammi on osoittautunut poikkeuksellisen antoisaksi ja käytännöl-liseksi. Enneagrammi on monitasoinen tietotaito-oppi, jonka perusteet oppii nopeasti. Samalla se on myös sy-vällinen ihmisyyden ymmärryksen ja henkisen oivalluksen opas, jota voi tutkia vuosikymmeniä aina uutta oppien. Parhaimmillaan enneagrammitieto on kuin kiehtova ja

alati laajeneva hologrammi, jonka todellisuus ja osuvuus mitataan käytännössä.

Me ihmiset jakaannumme enneagrammiluokituksen mu-kaan **yhdeksään** erilaiseen perustyyppiin. Kohtaamme maailman, muut ihmiset ja tietenkin myös itsemme yh-deksällä hämmästyttävän erilaisella tavalla. Luulemme, että kaikki muutkin tekevät asioita samoista syistä kuin me, mutta näin ei ole. Toimimme oman persoonallisuu-temme ohjaamina, useimmiten alitajuisesti ja tiedosta-matta syytä käytökseemme.

Vaikka enneagrammikirjallisuus (ja sitä on nykyisin pal-jon) on täynnä hämmästyttävän tarkkoja kuvauksia kus-takin yhdeksästä tyyppistä (hui, kuka on kurkkinut aja-tuksiini!), ei oman numeron/tyypin löytäminen aina ole aivan helppoa. Tärkein syy lienee se, että ymmärrettä-västi emme halua tulla lokeroiduksi.

Kuten jo on sanottu, on ahdas leimaaminen tämän sys-teemin myötä tarpeeton pelko. Enneagrammi on sen verran syväluotaava ja monimuotoinen, että yksilot-teinen tyyppitys ei onneksi onnistu. Kun tutustuu enne-agrammiin enemmän, alkaa jokaisesta yksilöstä piirtyä syvällinen ja myötätuntoinenkin muotokuva. Jokaisella enenagrammityyppillä on haasteensa ja niihin tutustu-minen tuo lähestymiseemme kunnoittavaa lämpöä ja ymmärrystä.

Enneagrammi tyypit

MIKSI JA MIHIN ENNEAGRAMMIA TARVITAAN?

Enneagrammi on upea menetelmä parempiin ihmissuhteisiin. Onnellisuutemme kannalta lämpimät ja arvostavat ihmissuhteet ovat avainasemassa. Siksi enneagrammia voi aidosti sanoa onnellisuuden työkaluksi.

Enneagrammia tarvitaan muuttuvassa maailmassa yhä enemmän niin yksityiselämässä kuin työpaikoilla. Vuorovaikutustaidot ovat kaikenlaisen menestyksen kannalta olennaisen tärkeitä.

Ole kehityksen etujoukoissa ja tutustu itseesi ja muihin ainutlaatuisella, oivaltavalla ja viisaalla tavalla. Enneagrammi on yksi henkisen kasvun hienoimmista apuvälineistä. Se on myös suureksi hyödyksi parisuhteessa ja läheisten ihmissuhteiden hoidossa.

Työelämässä tarvitaan kasvavassa määrin enneagrammia avuksi tiimien työskentelyn tehostajana, esimiestyön kehittämisessä sekä johtohenkilöiden aidon vaikuttamisen olennaisena osana. Enneagrammin avulla voidaan ratkaista hankaliakin ristiriitatilanteita ja sovittelutyö on huomattavasti helpompaa, kun ymmärretään osapuolien persoonallisuustyylin tapa käyttäytyä haastavissa tilanteissa.

1. TARKKA LAADUNVALVOJA

Pätevä ja tunnollinen
+ Työteliäs, kunnollinen,
tarkka, tasapuolinen

Ykköset etsivät epäitsekästä täydellistä maailmaa. He tekevät paljon työtä parantaakseen itseään, muita ja maailmaa ympärillään. He haluavat tehdä parhaansa.

Ykköset ovat ihanteellisia, ahkeria ja vastuuntuntoisia. He tavoittelevat korkeaa laatua niin työssä kuin kaikessa muussakin. Ykkösille on tärkeää tehdä asiat mahdollisimman oikein. He pyrkivät järjestelmällisyyteen sekä tarkkuuteen ja siihen, että he itse ja muut noudattavat sisäistettyjä sääntöjä. Ykköset ovat joskus huomaamattaan liian kriittisiä itseään ja muita kohtaan. Pyrkimys täydellisyyteen päästää välillä vaativan sisäisen kriitikon valloilleen. Maailma muuttuu tarpeettoman mustavalkoiseksi ja olemukseen tulee tarpeetonta kireyttä.

Huonona päivänä ykkönen saattaa olla joustamaton, arvosteleva ja tiukkapipoinen. Maailma muuttuu yksioikoisen mustavalkoiseksi hyvän ja pahan taistelukentäksi.

On kuitenkin tärkeää tietää ja muistaa, että ykkösillä on aidosti syvä tarve olla oikeudenmukaisia, esimerkillisen eettisiä ja tasapuolisen epäitsekäitä maailmanparantajia.

”Ykkönen haluaa keittokirjan, jossa mitat ovat tarkat eivätkä sinne päin - hyppysellisiä ja kourallisia!”

2. AVULIAS HUOLTAJA

Myönteinen ja tunnollinen
+ Lämmin, ystävällinen,
avulias, kannustava

Kakkoset ovat luonnollisen mukavia ja ystävällisiä. Heille on itsestään selvää olla avuksi ja luoda lämminhenkinen ilmapiiri. Kakkoset pyrkivät täyttämään muitten toiveet huomaavaisesti. Kakkoset ovat optimistisia, anteliaita ja empaattisia. He ymmärtävät toisten tarpeet poikkeuksellisen hyvin ja antavat itsestään säästämättä. Jatkuva toisten palveleminen saattaa viedä kakkosen huomion niin, että hän unohtaa omat tarpeensa. Hänen auttavaisuutensa ei aina ulotu häneen itseensä.

Huonona päivänä kakkosella on taipumus muuttua marttyyriksi, joka tarvitsee kiitosta ja toisten myönteistä huomiota. Väsynyttä kakkosta harmittaa hänen oma uhrautumisensa.

On kuitenkin hyvä muistaa, että kakkoset ovat ihastuttavia lähimmäisiä juuri lämminsydämisyytensä ja empaattisuutensa takia. Heillä on ainutlaatuinen kyky kannustaa ja olla huomaavaisia.

”Kakkonen auttaa vanhan tädin kadun yli vaikka täti ei ollut edes menossa kadun yli!”

3. TEHOKAS SUORITTAJA

Pätevä ja itsevarma
+ Aikaansaava, nopea,
innostava, selkeä

Kolmoset keskittyvät saavuttamaan asettamiaan tavoitteita tehokkaasti ja nopealla tempolla. He tavoittelevat menestystä saavuttaakseen muitten arvostuksen ja ihailun. Kolmoset ovat aikaansaavia ja reippaita tekijöitä. He ovat työkeskeisiä eivätkä he aina tunnista levon tarvetta ja omia tunteitaan. Kolmoset haluavat kehittää itseään jatkuvasti ja kannustavat siihen muitakin. He ovat vakuuttavia ja vaikuttavia.

Huonona päivänä kolmonen on komenteleva ja kiireinen. Hän saattaa vaikuttaa kylmältä ja kovalta. Tarve muuttua paremmaksi muuttuu kilpailuhenkiseksi vaatimukseksi myös muille.

On kuitenkin hyvä huomata, että kolmoset ovat innostavana esimerkkinä muille. He kehittävät itseään monin ihailtavain tavoin ja kannustavat auliisti ja kiitosta säästämättä muita samaan.

”Kolmonen ilahtuu kovasti jos hän voi hoitaa monta asiaa samanaikaisesti ja säästää näin aikaa!”

4. LUOVA INDIVIDUALISTI

Intensiivinen ja vetäytyvä
+ Herkkä, syvälinen,
yksilöllinen, aito

Neloseet kaipaavat aitoa kosketusta sisäiseen tunnemaailmaansa. Nelosilla on erityisen herkkät, intuitiiviset anturit tunnistaa tunnelma ja peitetyt tunteet. He nauttivat siitä, että pääsevät osoittamaan omat ainutlaatuiset ja luovat lahjansa muille ja haluavat olla tinkimättömästi omanlaisiaan yksilöitä. Neloseet tarkkailevat niin ihmisiä kuin asioita ja huomaavat herkästi sen mikä puuttuu.

Huonona päivänä nelonen vaatii aitoutta ja teeskentelemättömyyttä muilta ja saattaa liioitella omia kielteisiä tunteita dramaattisesti. Nelosen herkkyyys muuttuu yliherkkyydeksi.

On hyvä huomata nelosen hieno kyky havaita kauneutta sellaisissakin asioissa, joissa muut eivät näe kuin rosoista rumuutta. Nelosilla on taito luoda ainutlaatuista ja hienostunutta taidetta kipeistä tunteista ja elämän säröistä.

”Neloselle ’kaunis sää’ -keskustelu voi olla turhauttavan pinnallista ja epäaitoa.”

5. TUTKIVA ASiantuntija

Pätevä ja vetäytyvä
+ Analyttinen, asiallinen,
tietävä, tarkkaileva

Viitokset janoavat tietoa, ymmärrystä ja viisautta. He vetäytyvät omiin ajatuksiinsa ja tutkimaan heitä kiinnostavaa aihetta. Viitokset pyrkivät tunteita välttämällä pysymään omassa sisäisessä ajatusmaailmassaan. Viitokset arvostavat yksityisyyttä, omaa tilaansa ja aikaa varautua uusiin tilanteisiin. He ovat taitavia järjestämään tietoa ja oivaltamaan asioiden syvällisempiä yhteyksiä. Viitokset perehtyvät perusteellisesti ja objektiivisesti asioihin ja ovat avaramielisiä ja innovatiivisia.

Huonona päivänä viitonen saattaa olla hyvin vetäytyvä ja niukka ilmaisultaan. Viitonen voi olla hieman ylimielinen toisten tietämättömyyttä kohtaan. Hän pitää omiana tietonaan asioita, joita pitäisi jakaa muitten kanssa.

On kuitenkin hyvä muistaa, että viitosilla on ainutlaatuinen kyky suodattaa valtavasta tietomäärästä olennainen ja löytää eri asioiden yhteydet. He antavat toisille tilaa olla oma itsensä.

*”Viitosella on piilopaikka eli huone täynnä kirjoja ja tietokone, totta kai.
Kuka nyt muita mukavuuksia kaipaisi?”*

6. USKOLLINEN KYSEENALAISTAJA

Intensiivinen ja tunnollinen
+ Luotettava, tarkkaavainen,
ystävällinen

Kuutoset ovat äärettömän sitoutuneita, tunnollisia ja ihmiskeskeisiä. He keskittävät huomion ympäristössään mahdollisten vaaratekijöiden ennakointiin. Kuutosilla on taipumus varustautua pahimpaan ja huolehtia asioista etukäteen. Kuutoset ovat aina valppaina ja hyvin lojaaleja valitsemilleen henkilöille ja organisaatioille. Päätösten tekeminen on haastavaa. He saattavat olla epäluuloisia auktoriteetteja kohtaan.

Huonona päivänä kuutonen pelkää pahinta. Hän on huolestunut, epäilevä ja kaiken kyseenalaistava pessimisti. Kuutonen jumittaa varmuutta odotellen.

On kuitenkin hyvä muistaa, että kuutonen haluaa taata muiden turvallisuuden ja pyrkii olemaan tinkimättömästi luottamuksen arvoinen läheinen.

”Kuutonen ajattelee, että mikä tahansa voi mennä pieleen, joten paras varautua kaikkeen, varmuuden vuoksi!”

7. INNOSTUVA SUUNNITTELIJA

Positiivinen ja itsevarma
+ Innostunut, idearikas,
iloinen, visionääri

Aurinkoiset seiskat nauttivat uusista ideoista, ihmisistä ja paikoista. He suunnittelevat mukavaa tulevaisuutta ja aloittavat innostuneesti erilaisia projekteja. Seiskat tekevät paljon välttääkseen paikalleen juuttumisen. Seiskat ovat hurmaavia, idearikkaita monilahjakkuuksia. He nauttivat elämästä. He ovat energisiä ja myönteisiä ja piristävät muitakin optimismillaan.

Huonona päivänä seiska on levoton, lyhytjännitteinen ja itsekäs. Hän saattaa kyllästyessään jättää asiat puolitiehen eikä siedä muiden kielteisiä tunteita.

”Tämä on ihan kivaa, mutta mitä vielä hauskeempaa keksimme seuraavaksi.”

8. VAHVA VAIKUTTAJA

Intensiivinen ja itsevarma
+ Suora, rehti, voimakas,
johtaja

Kasit haluavat olla päättäjän roolissa ja ottavat mielellään asiat ja ihmiset johdettavakseen. He etsivät totuutta ja oikeudenmukaisuutta. Kasit pyrkivät piilottamaan oman haavoittuvuutensa olemalla vahvoja ja vakuuttavia. Kasit ovat itsenäisiä, luontaisia pomoja ja vastuunkantajia. Kasit suojelevat heikompia mielellään ja pitävät tinkimättömästi omiensa puolta.

Huonona päivänä kasi on vaativa, komenteleva ja pelottava eikä siedä heikkoutta muissa. Hän haastaa muut ja haluaa voittoa ja saada tahtonsa läpi.

On kuitenkin hyvä muistaa, että kasi pitää poikkeuksellisen hyvää huolta lähipiiristään. Kaseilla on iso ja lämmin sydän ja parhaimmillaan he ovat anteliaita ja huolehtiviaisia.

”Kasit eivät tee mitään pienimuotoisesti. Miksi ostaa yhden T-paidan, maastopyörän tai kivitalon kun voi ostaa samalla kertaa kymmenen?”

9. SOPEUTUVA RAUHANRAKENTAJA

POSITIIVINEN JA VETÄYTYVÄ
+ Hyväksyvä, lempeä,
rauhallinen, sovitteleva

Ysit etsivät ja edistävät rauhaa ja harmoniaa.

He korostavat yhteisymmärrystä ja pyrkivät välttämään ristiriitoja. He ymmärtävät muiden poikkeavia mielipiteitä ja ovat poikkeuksellisen hyväksyviä erilaisia ihmisiä kohtaan. Ysit ovat mukavia, hyväntahtoisia, rauhallisia ja muut huomioon ottavia.

Huonona päivänä ysi saattaa olla saamaton, päättämätön ja itsepäinen. Hän vastustaa toisten mielipiteitä ja toiveita passiivisesti, mutta päättäväisesti.

On kuitenkin hyvä muistaa, että ysi on erittäin miellyttävää seuraa. Hänen lämmin ja aito hyväksyntänsä on suuri lahja muille.

”Ysi pohtii kannattaako tästä tai oikeastaan mistään hermostua. Annetaan tuulen puhaltaa yli ennen kuin tehdään mitään. Ysille sopivat kaikki vaihtoehdot.”

Vahvuudet ja heikkoudet

Jokaisella tyypillä on usein tiedostamaton, mutta silti käyttäytymiseen suuresti vaikuttava huolenaihe/pelko. Se saa ihmisen toimimaan usein tietyllä tavalla. Koska suuri osa käyttäytymismalleistamme on todellakin tiedostamattomia ja alitajuisia, eivät ne välttämättä ole heti tunnistettavissa. Rehellinen, avoin ja leppoisa itse-tutkiskelu auttaa merkittävästi.

Enneagrammiin tutustuttaessa on tärkeämpää kiinnittää huomiota siihen, miksi (motiivi) teemme mitä teemme, kuin siihen, mitä (tekotapa) teemme. Lisäksi meillä on sekä tyypillemme ominaiset vahvuudet että heikkoudet. Vahvuuksiamme ovat ne ominaisuudet, jotka saavat meistä parhaan esille ja muistuttavat meitä siitä, kuka olemme aidoimmillamme. Heikkoudet ovat niitä ominaisuuksia, joista pidämme kiinni siinä vilpittömässä harhaluulossa, että ne ovat välttämättömiä selviytymisemme kannalta tai että niistä on ihan oikeasti hyötyä, iloa tms. Se on väärinkäsitys, joka liiallisuuksiin mennessään maksaa meille mielenrauhan, elämänilon ja hyvän terveyden.

Lue alla olevat kuvaukset ajatuksen ja ajan kanssa. Koska meidän kaikkien on luonnollisesti helpompaa tunnistaa vahvuutemme ja vältellä heikkouksistamme lukemista, suosittelen lämpimästi myötätuntoista ja ystävällistä lähestymistapaa tähän herkkään aiheeseen.

1 Idealistinen Uudistaja

Perushuoli:

Mikä on oikein tai väärin?

Vahvuudet:

Esimerkillinen, pyrkii korkeaan laatuun, täydellisyyteen, järjestelmällinen, rehellinen, käytännöllinen

Heikkoudet:

Ylikriittinen, ylitarkka yksityiskohdista, kontrolloiva, vahvat mielipiteet, reaktiivinen, ei huomaa omaa ärty-mystä tai kiukkua, jäykkä

2 Avulias Huoltaja

Perushuoli:

Pitävätkö muut minusta? Tarvitaanko minua?

Vahvuudet:

Empaattinen, kannustava, antelias, mukava, käytännöllinen, avulias, hyvä ystävä, iloinen

Heikkoudet:

Ei osaa sanoa ei, liian takertuva, vaatii kiitosta sanomatta sitä ääneen, edellyttää kiitosta vaikka kieltää sen, epäsuorasti muihin vaikuttava

3 Tehokas Suorittaja

Perushuoli:

Kuinka saavutan muitten arvostuksen ja ihailun?

Vahvuudet:

Aikaansaapa, innostava, keskittyy olennaiseen, tehokas, ymmärtää muitten tarpeet hyvin, yrittäjähenkkinen

Heikkoudet:

Liian kilpailuhenkinen, tekee liikaa töitä, kärsimätön, ei tarpeeksi aikaa läheisille, aina kiire, vaikutelma tärkeä, mitä muut ajattelevat

4 Luova Individualisti

Perushuoli:

Ymmärtävätkö muut ainutlaatuisuuteni hylkäämättä minua?

Vahvuudet:

Luova, rehellinen tunteistaan, intuitiivinen, myötätuntoinen, ilmaisukykyinen, etsii aitoa yhteyttä toiseen ihmiseen

Heikkoudet:

Ailahtelevat tunteet, loukkaantuu, kadehtii muitten onnea, välinpitämätön, kyllästyy muihin, jos kokee pinnalliseksi, intensiivinen, arki vaikeaa

5 Tutkiva Asiantuntija

Perushuoli:

Vaativatko muut minulta aikaani, energiaani ja tietoani?

Vahvuudet:

Analyttinen, omaperäinen ajattelukyky, objektiivinen, systemaattinen, peräänantamaton, hyvä kriisinsietokyky

Heikkoudet:

Etäinen, ylimielinen, ei tarvitse muita, ei jaa tietoaan tai tunteitaan, itsepäinen, arvosteleva, välinpitämätön

6 Luotettava Kyseenalaistaja

Perushuoli:

Kehen voin luottaa ja mikä voi mennä pieleen? Teenkö oikean päätöksen?

Vahvuudet:

Uskollinen kumppani ja työntekijä, vastuuntuntoinen, käytännöllinen, yhteistyökykyinen, oivaltaa mahdolliset sudenkuopat, hyvä suunnittelukyky

Heikkoudet:

Huolissaan, varuillaan, liian myötäilevä tai kaikkea vastustava, ei siedä epävarmuutta, heijastaa omat pelot muihin, puolustuskannalla, marttyyri

7 Innostuva Suunnittelija

Perushuoli:

Rajoitetaanko minua ja mukavia vaihtoehtojani? Voinko välttää pahan olon?

Vahvuudet:

Idearikas ja luova, innostava, utelias, monilahjakkuus, nopeaälyinen, myönteinen, iloinen, hymyilevä

Heikkoudet:

Impulsiivinen, ei keskity yhteen asiaan eikä vie loppuun, ei välitä muitten tunteista, ei siedä kritiikkiä, ei pidä rutiineista

8 Vahva Vaikuttaja

Perushuoli:

Onko kaikki hallinnassani ja oikeudenmukaisesti?

Vahvuudet:

Selkeä, suorasanainen, arvovaltainen, energeettinen, puolustaa heikompia, vie loppuun, tukee muita, myönteistä itseluottamusta

Heikkoudet:

Vaativa, kontrolloiva, kärsimätön, töykeä, ei siedä heikkoutta tai hitautta, pelottava persoona

9 Sopeutuva Rauhanrakentaja

Perushuoli:

Seuraako tästä ristiriitoja? Otetaanko kaikkien mielipiteet huomioon?

Vahvuudet:

Diplomaattinen, ymmärtää suuret linjat, helppo tulla kaikkien kanssa toimeen, yhteistyökykyinen. Pidetty, kärsivällinen, toisia tukeva, hyväksyvä

Heikkoudet:

Välttää tarpeellisten ristiriitojen käsittelyä, ei saa aikaan, unohtaa olennaiset asiat, jättää viime tinkaansa, ei osaa päättää, vähän energiaa, jääräpäinen

*Onneksi olemme kaikki
yhtä upeita yksilöitä ja enneagrammiin
tutustuminen antaa enemmän tilaa olla
enemmän oma, aito itsemme.*

Siivet - avartava lisäulottuvuus

Koska enneagrammityyppit esitetään useimmiten ympyrään sijoitettuna numerona ja jatkumona, on luonnollista, että oman numerosi viereiset, molemmilla puolilla sijaitsevat persoonallisuustyyppit vaikuttavat myös sinuun. Niitä kutsutaan siiviksi.

Jokaisella enneagrammityyppillä on kaksi siipeä. Niistä toinen on yleensä vahvempi kuin toinen, eli toinen viereisistä numerotyypeistä vaikuttaa persoonallisuuteen enemmän kuin toinen. Esim. kakkosella on sekä ykkösetä kolmosiipi, joista toinen on vahvempi kuin toinen. Eri elämänvaiheissa siivet voivat aktivoitua ja jopa vaihtua. Joillakin ihmisillä siiven vaikutus on suurempi kuin toisilla. Vahvempi siipesi voi olla 1-49 prosenttia persoonallisuudestasi. Se voi siis olla hyvin heikko, hyvin vahva tai mitä tahansa siltä väliltä. Itsetuntemuksen takia on olennaista tutustua viereisiin tyypeihin eli mahdollisiin siipiin. Se auttaa myös oman tyypin varmistamisessa.

Siipien vaikutus selittää paljolti sitä, miksi jotkut saman tyyppin edustajat voivat vaikuttaa kovin erilaisilta.

Esimerkiksi kolmonen, jolla on kakkosiipi, vaikuttaa usein varsin toisenlaiselta kuin kolmonen, jolla on nelosiipi. Kakkosen vaikutus tekee kolmosesta ihmissuhteista kiinnostuneemman, aktiivisesti auttavaisemman sekä enemmän toisten mielipiteistä välittävän. Nelosiipi tekee kolmosesta taas työkeskeisemmän, asiallisemman ja tarkkailevamman. Siipi ei siis muuta perustyyppiä mutta antaa sille aivan tietynlaisen lisänsä. Se on ikään kuin mauste, jolla on ominaismakunsa.

Lue kummankin siipesi tyyppien luonnekuvaukset saadaksesi vielä täydellisemmän kuvauksen persoonastasi. Seuraavassa taulukossa on nimet jokaiselle siipityypille. Ne ovat suuntaa-antavia, eivätkä luonnollisestikaan anna kovin selkeää kuvaa kokonaisuudesta. Niistä voi kuitenkin olla apua varsinkin rajatapauksen määrittelyssä. Ihminen yleensä tunnistaa toisen siiven ominaisuuden enemmän omakseen kuin toisen.

A close-up photograph of two hands, one from the left and one from the right, gently cupping a vibrant red, textured heart. The heart is the central focus, and the hands are positioned around it, with fingers slightly curled. The background is a blurred wooden surface. The text is overlaid on the heart in a white, sans-serif font.

Enneagrammiin sisältyy suuri viisaus.
Olemme ihmisinä ihanan erilaisia ja
silti jokainen on aivan yhtä arvokas.
Enneagrammin olemus on juuri sen
oivaltaminen, että toisistamme
poikkeava tapa toimia toisin
on suuri rikkaus.